

LP - JUBILEUMMARS

WANDEL MEE MET LP!

Beleef de geschiedenis van Libertatis
Primitiæ op een unieke manier!

WANDEL MEE MET LP!

Welkom bij de jubileum-audiotour van Libertatis Primitiæ, de muziek- en twirlvereniging van Brielle!

Deze audiotour is speciaal samengesteld ter gelegenheid van ons **135-jarig jubileum**. Sinds 1890 maken wij muziek, brengen we show en zijn we zichtbaar én hoorbaar in het Brielse straatbeeld. Om dit bijzondere moment te vieren, nemen we je mee op een wandelroute langs bezienswaardigheden en plekken in Brielle die voor onze vereniging van grote betekenis zijn. Stap voor stap wandel je langs verschillende locaties — van historische locaties en herdenkingsplekken tot optredens, evenementen en tradities. Niet zomaar een wandeling dus, maar een beleving waarin je tijdens een denkbeeldig optreden het verleden en het heden beleeft en de trots die al 135 jaar in ons meeloopt.

Hoe werkt het?

Start de tour bij ons verenigingsgebouw aan Geuzenstraat 14, bij het pad naast de voormalige kerk en volg de aangegeven route langs de verschillende locaties. Bij elke halte hoor je een nieuw hoofdstuk, verteld door een verteller die je meeneemt alsof je zélf onderdeel bent van onze marching band of twirlers. Trek je wandelschoenen aan, zet je hoofdtelefoon op, druk op play – en laat je meeslepen.

Over Libertatis Primitiæ

Libertatis Primitiæ werd opgericht in 1890 en is sindsdien een vaste waarde in het Brielse straatbeeld. Wat begon als een Harmonie, is uitgegroeid tot een bruisende vereniging met een marching band, Bigband, showoptredens én een succesvolle twirlafdeling die op nationaal en internationaal niveau presteert. We zijn er bij op Koningsdag, 1 april, de intocht van Sinterklaas en spelen in theaters en zorgcentra. Of het nu regent of de zon schijnt — waar wij komen, is er altijd wat te zien en te horen.

Libertatis Primitiæ mag met trots beschouwd worden als de oudste en misschien wel de meest gevarieerde muziekvereniging op Voorne-Putten, met tradities die al 135 jaar teruggaan.

Meer weten?

Ben je na deze tour benieuwd naar meer? Wil je een keer komen kijken, meedoen, of lid worden van onze verenigingsfamilie?

Bezoek dan: www.libertatisprimitiae.nl

Of volg ons op social media voor de laatste updates, optredens en trainingen.

Veel luister- en wandelplezier en welkom bij het 135-jarige Libertatis Primitiæ!

Wij vieren de vrijheid... al 135 jaar lang.

HALTE 1: GEUZENSTRAAT

 Route: De start van deze audiotour begint op de Geuzenstraat 14. Klik **HIER** voor de routebeschrijving

 Audio: Klik op het symbool hiernaast om het audiofragment te beluisteren!

 Informatie:
Welkom, Spannend hè, je allereerste optreden met Libertatis Primitiæ. Maar maak je geen zorgen – we marcheren dit samen. Zet je voeten op het ritme... en kijk om je heen.

We staan in het midden van de Geuzenstraat. Voor buitenstaanders misschien gewoon een straat in Brielle, maar voor ons? Het kloppend hart van de vereniging. Een straat vol historie, muziek, vriendschap... en héél veel nootjes.

In dit oude pand – dat we sinds 1998 officieel ons eigen mogen noemen – repeteren de muzikanten elke woensdagavond. Al sinds 1890 vult deze straat zich met het geluid van koper, hout en slagwerk. Soms hoor je het zelfs tot op het plein hierachter! Hier zijn honderden muzikanten gevormd, marsen ingestudeerd en shows tot in de puntjes voorbereid.

En hier, in "het Lokaal", zoals we het noemen, trainen onze twirlers ook meerdere keren per week. Alleen of in teams, met 1, 2 of zelfs 3 baton – en ook onderdelen als Super X Strut en Danstwirl worden hier tot leven gebracht. Strak, stijlvol en met een flinke dosis energie.

Tijdens een mars komen muziek en twirl als eenheid samen. Dan zie je vlaggen zwaaien, poms fonkelen en hoor je de cadans van de band die het tempo aangeeft. Het is teamwork, tot in de kleinste beweging.

Elke dag is hier wel iemand aan het oefenen. Muzieklessen, twirllessen, repetities... Dit gebouw leeft. Het ademt onze passie. Vroeger werden hier zelfs de grote uitvoeringen gegeven, tot we in 1990 verhuisden naar sporthal de Dukdalf – omdat onze shows simpelweg te groot werden. En omdat onze twirlers steeds meer podium verdienden. Met kerst verzorgd de bigband wel haar optredens nog in de Geuzenstraat, met een heel warm en knus gevoel.

Voel je het? Dit is het begin van jouw reis. Jij bent nu deel van deze levendige traditie. En dit gebouw? Dit is je thuisbasis. Vanaf hier trekken we de stad in – op naar het volgende optreden, het volgende verhaal, het volgende applaus.

HALTE 2: DE MARKT

 Route: Loop van de Geuzenstraat richting het stadsplein de "Markt"
Klik [**HIER**](#) voor de routebeschrijving

 Audio: Klik op het symbool hiernaast om het audiofragment te beluisteren!

Informatie:

En daar – de Markt. Zien we al wat mensen zwaaien? Dat gebeurt hier vaak. Want op dit plein kennen ze ons. Hier hebben we al zó vaak opgetreden dat de stenen onze marsen bijna meezingen.

Elk jaar staan we hier op Koningsdag. Dan kleurt het plein oranje, de vlaggen wapperen, en staan wij strak in het gelid. Het Wilhelmus klinkt. De zon schijnt – meestal – en wij brengen de aubade: onze muzikale groet aan de koning. Een moment van trots, verbondenheid en traditie.

Ook zijn wij vaak van de partij tijdens de maskerade, die jaarlijks op 5 december door de hoofdstraten van de stad trekt. De ooit stille tocht wordt de laatste jaren vergezeld door onze muziek. Ieder jaar kijkt iedereen zijn ogen uit. Naar de prachtige, gemaskerde creaties die de inwoners van onze stad iedere keer weer tevoorschijn toveren.

En zie je daar het terras? Daar geven we regelmatig optredens. Tijdens het Bigbandfestival, monumentendagen, zomerfeesten, of gewoon... omdat muziek mensen samenbrengt. En dat is precies wat we hier doen: mensen verbinden, met klanken en beweging.

Kijk nu naar de gevel van het oude stadhuis, daar tegenover. Zie je de naam? Libertatis Primitiæ – "Eersteling der Vrijheid". Die spreuk herinnert aan 1 april 1572, toen Den Briel werd bevrijd tijdens de Tachtigjarige Oorlog. En die historische woorden... dragen wij met trots als onze verenigingsnaam.

Het was de bekende schrijver Johan Been die deze naam bij onze oprichting voorstelde. Hij begreep wat wij zijn: een eerbetoon aan de vrijheid, aan traditie – maar ook aan nieuwe generaties die dat blijven vieren, met muziek en show.

Kijk nog maar even goed rond. Dit plein is niet alleen geschiedenis – het is een podium.

En vandaag, sta jij er middenin.

HALTE 3: CATHARIJNEKERK

Route: Loop van af de 'Markt' richting de "Sint Catharijnekerk"
Klik **HIER** voor de routebeschrijving

Audio: Klik op het symbool hiernaast om het audiofragment te beluisteren!

Informatie:

We naderen de Catharijnekerk – of, zoals wij 'm kennen: het machtige hart van Brielle. Torenhoog, statig en vol verhalen. Niet alleen een monument van steen, maar ook een plek van bijzondere herinneringen... óók voor ons.

In 2022 marcheerden wij vol trots door de straten, terwijl Koning Willem-Alexander de stad bezocht. Hij liep langs het publiek, terwijl wij de klanken speelden die de sfeer bepaalden. En binnen, in deze prachtige kerk, mochten we hem muzikaal verwelkomen. Een moment dat niemand van ons snel zal vergeten.

Maar dat was niet de eerste keer dat wij hier koninklijk gezelschap mochten begroeten. Al in 1922 verwelkomden wij Koningin Wilhelmina, in 1972 Koningin Juliana en in 1977 Prins Bernhard en Prinses Margriet. Soms voelt het alsof wij, in die zin, de muzikale rode draad vormen door de geschiedenis van Brielle.

En de akoestiek? Die is magisch. De kerk maakt muziek bijna tastbaar. Of het nu voor een concert is, of – zoals bij het uitwisselingsprogramma met onze zusterstad Havlíčkův Brod – een hartverwarmend optreden voor gastgezinnen en studenten uit Tsjechië. Hier wordt muziek een universele taal. De band met onze zusterstad is door de jaren heen telkens weer versterkt door de bezoeken die we elkaar brengen. Als vereniging hebben wij in 2015 en in 2025 ook een muzikale reis mogen maken richting Tsjechië. Hier speelden en twirlden we met erg veel plezier op verschillende plekken in Havlíčkův Brod.

Naast deze feestelijke optredens, zijn we ook ieder jaar aanwezig bij Dodenherdenking op 4 mei. Onze slagwerkers begeleiden de stoet van de synagoge op de Turfkade naar het monument voor de kerk.

En om 20:00 uur klinkt hier The Last Post, gespeeld door een van onze trompettisten. Vervolgens brengen de muzikanten nog enkele andere mooie liederen ten gehore.

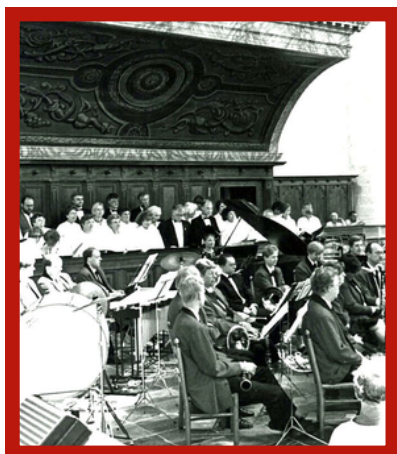
HALTE 3: CATHARIJNEKERK

Vervolg

En dan was er nog de afsluiting van 450 jaar Brielle Bevrijdt in 2022. Een mooi project waarbij onze muzikanten een aantal koren begeleide en voor een indrukwekkende voorstelling zorgden. In 2025 namen we trouwens ook weer deel aan een nóg grotere theatervoorstelling. Ditmaal over niemand minder dan Willem van Oranje. Terwijl onze band voor de muzikale begeleiding zorgde, dansten onze twirlers als hofdames over de kerkvloer. In prachtige kostuums, samen met niemand minder dan... Anna van Saksen en Charlotte de Bourbon! Oké – actrices natuurlijk. Maar je snapt het. De dans? Een galliard – een sierlijke sprongetjesdans uit de renaissance. Het paste perfect bij de sfeer. Zo dragen we iedere keer weer bij aan het overdragen van onze Brielse geschiedenis.

De Catharijnekkerk is geen alledaagse plek om op te treden. Maar voor ons is het wél een plek waar historie, gemeenschap en muziek samenkomen. En vandaag sta jij hier. Niet als toeschouwer – maar als deelnemer aan een levendige traditie.

HALTE 4: DE SLOEPENLOODS

 Route: Loop van de “Sint Catharijnekerk” richting de “Sloepenloods”
Klik **HIER** voor de routebeschrijving

 Audio: Klik op het symbool hiernaast om het audiofragment te beluisteren!

 Informatie:
En hier... bij de Sloepenloods, aan de rand van de haven, nemen we even een stapje terug in de tijd. Niet omdat dit de plek is waar onze vereniging werd opgericht – dat is een veelvoorkomend misverstand – maar wél omdat dit gebouw iets vertelt over de muzikale ziel van Brielle.

Deze loods, gebouwd aan het eind van de 19e eeuw, diende ooit de torpedisten – een afdeling van de marine. Stoere mannen in uniform, die na hun dienstdag vaak niet alleen het varen, maar ook het musiceren meenamen naar het dagelijks leven. Sommigen van hen vonden hun weg naar onze vereniging, die toen al bestond. Zij brachten hun muzikale discipline en ervaring met zich mee. En droegen bij aan wat Libertatis Primitiæ sterk maakt: toewijding en samenspel.

Dus nee, de sloepenloods is niet onze wieg, maar misschien wel een plek waar een deel van onze geest gevormd werd – door de mensen die met muziek hun dienstdag afronden en hun klanken met ons deelden.

Het herinnert ons eraan: we zijn meer dan een vereniging. We zijn een schakeltje in een lange muzikale keten. Eén die al generaties vanaf 1890 lang in Brielle klinkt, op straat, op het plein... en vandaag – onder jouw voeten.

HALTE 5: DE LANGE POORT

Route: Loop van de "Sloepenloods" richting de "Lange Poort"
Klik **HIER** voor de routebeschrijving

Audio: Klik op het symbool hiernaast om het audiofragment te beluisteren!

Informatie:

We zijn aangekomen bij de Lange Poort. Zie je het voor je? De muren, de doorgang, de brug – dit was ooit één van de officiële toegangspoorten tot vestingstad Brielle. En vandaag? Is het een poort naar het verleden. Maar ook: een podium voor verhalen, voor theater, voor ons.

Hier stond ooit het decor van 'Perpetuum Mobile', een groots theatraal project waarin toneel, zang en dans samenkwamen. En ja – ook dáár waren wij bij. Samen met Willem van Oranje marcheerden we als Libertatis Primitiæ door deze poort, recht het verhaal in. Een verhaal over vrijheid – vroeger én nu. Onze muziek onderstreepte het drama, de spanning en de overwinning.

Maar dit is ook dé plek waar we elk jaar opnieuw de bevrijding van Den Briel herdenken, op 1 april. Samen met het Geuzenvendel – een bonte afdeling van onze vereniging, compleet in historische kledij – 'rammeien' we symbolisch de poort. Met veel kabaal, precies zoals de Watergeuzen dat deden in 1572. De echte poort van toen, de Noordpoort, is verdwenen... maar hier, bij de Lange Poort, herleven wij die vrijheidsdaad elk jaar opnieuw.

Onze muzikanten zorgen dat het geen stille herdenking is. Denk aan daverende trommen, strijdlustige marsen en een stad die even teruggaat in de tijd. De twirlers nemen dan even rust – dit is het domein van laarzen, vendels en geuzenkoren.

En zo is deze plek – ooit een grens – nu een brug. Tussen verleden en heden. Tussen historie en muziek. Tussen Brielle en Libertatis Primitiæ.

HALTE 6: DE NOORDPOORT

Route: Loop van de "Lange Poort" richting de "Noordpoort" ook wel "Bastion IX" genoemd. Voor de mooiste wandel route kunt u het beste over de wallen lopen. Klik [HIER](#) voor de routebeschrijving

Audio: Klik op het symbool hiernaast om het audiofragment te beluisteren!

Informatie:

En dan... de plek waar het allemaal begon. De Noordpoort. Of beter gezegd: de plek waar de Noordpoort ooit stond en nu enkel een houten reconstructie te zien is. Want op 1 april 1572 stormden hier de Watergeuzen Den Briel binnen. Niet zomaar een overname – dit moment markeerde het begin van de bevrijding van Nederland in de Tachtigjarige Oorlog.

Iedere vijf jaar herdenken wij deze historische gebeurtenis hier, op deze exacte plek. En niet zomaar. Dan rukt niet alleen het Geuzenvendel, maar de hele vereniging uit in 1-aprilkostuum, om mee te spelen in het grote openlucht theater dat jaarlijks wordt opgevoerd in de stad. Muzikanten, twirlers, geuzen, kinderen en veteranen. Een bonte stoet vol historie, muziek en symboliek.

En ja, ook al in 1922 – toen Koningin Wilhelmina naar Brielle kwam om deze viering bij te wonen – waren wij erbij.

Net als bij de Lange Poort maakten we hier deel uit van een indrukwekkende theatervoorstelling. In muziek, dans en toneel werd het verhaal verteld van Jacob van Maerlant, een belangrijk figuur in de geschiedenis en de Nederlandse taal, die zeker een grote afdruk heeft achtergelaten in Brielle. En wij, als vereniging, gaven deze theatervoorstelling het geluid, de dans, de emotie, de kracht.

Hier voel je het echt: wij geven niet op zomaar plekken een show. We spelen op grond waar geschiedenis is geschreven. En jij loopt nu tussen die echo's. Misschien hoor je het zelfs – in de wind, in de stilte tussen twee tonen, in de klank van een drumslag.

En zo houden we het levend. Niet alleen in herdenkingen, maar ook in optredens, shows en in elke repetitie in de Geuzenstraat. Want vrijheid mag gevierd worden. En dat doen wij – met trots, passie en heel veel muziek.

HALTE 7: MAARLAND NOORDZIJDE

Route: Loop van het "Bastion IX" richting "Maarland Noordzijde"
Klik **HIER** voor de routebeschrijving

Audio: Klik op het symbool hiernaast om het audiofragment te beluisteren!

Informatie:

We zijn aangekomen bij het Maarland Noordzijde waar sinds de jaren '70 Sinterklaas per boot aanmeert in Brielle. Libertatis Primitiæ staat dan stevast paraat om hem te verwelkomen.

Als de boot de haven binnenvaart, barst het feest los. De pieten springen van boord, kinderen zingen uit volle borst mee, en wij zorgen voor de vrolijke klanken. Onze marching band en twirlers zetten de toon voor een optocht door de stad die je doet glimlachen – of je nou vijf of vijfenzestig bent.

Vóór de jaren '70 kwam de goedheiligman trouwens aan op de Turfkade. Maar het Maarland heeft sindsdien die rol als aankomstplek overgenomen – en dat voelt inmiddels als een traditie.

En laten we eerlijk zijn – het is misschien wel één van de leukste optredens die we in het jaar doen. Want als de trommels slaan en de blazers inzetten, zie je de ogen van kinderen oplichten. En dan weet je: dit is waar muziek het verschil maakt.

Hier aan het water brengen we elk jaar een beetje magie tot leven. En wie weet... volgend jaar sta jij hier misschien wel mee te spelen in de band. Of loop je voorop, met een baton in je hand, terwijl Sinterklaas achter je zwaait vanaf zijn paard.

HALTE 8: HET VLEGEND HERT

 Route: Loop van "Maarland Noordzijde" richting "'t Vliegend Hert"
Klik **HIER** voor de routebeschrijving

 Audio: Klik op het symbool hiernaast om het audiofragment te beluisteren!

 Informatie:
En hier staan we aan de voet van één van Brielle's blikvangers: molen 'Het Vliegend Hert'. Maar als je denkt dat dit een plek is voor stilte en rust... dan ben je er nog niet geweest tijdens een LP-molenconcert!

Elke zomer verzamelen we ons hier voor een concert dat nét even anders is. Hier draait het om muziek maken in de open lucht, samen genieten van zomerse klanken en de relaxte sfeer. Op dit grasveld sluit eenieder vrijblijvend een stoeltje aan. Dit concert markeert ieder jaar de afsluiting van het seizoen voor de zomervakantie. Aansluitend aan het concert organiseren we elk jaar een gezellige BBQ voor alle leden. De geur van gegrilde hamburgers, een zonnetje dat langzaam zakt en op de achtergrond... muziek. Dit is Libertatis Primitiæ in de relax-stand.

Het Vliegend Hert werd gebouwd in 1985, als reconstructie van de molen die hier in de 17e eeuw stond. Met zijn imposante wieken is het niet alleen een prachtig gezicht, maar ook een eerbetoon aan Brielle's geschiedenis als vesting- en handelsstad. En sinds jaar en dag vormt het ook het perfecte decor voor onze muziek.

Tijdens het molenconcert spelen we een mix van pop, film, jazz en blues. Geen schroom, geen drempels. Gewoon: samen zijn, muziek maken, en verbinden. En ja – er wordt ook af en toe meegezongen door het publiek. Geen betere afsluiting van een zwoele zomermiddag dan in het Brielse zonnetje.

HALTE 9: HET CATHARINA GASTHUIS

Route: Loop van "t Vliegend Hert" richting het "Catharina Gasthuis"
Klik [**HIER**](#) voor de routebeschrijving

Audio: Klik op het symbool hiernaast om het audiofragment te beluisteren!

Informatie:

Het is kerstochtend. Buiten is het stil, de stad slaapt nog. Maar hier, in het Catharina Gasthuis, zitten de bewoners al klaar. Klokslag acht uur. Sommigen in de hal, anderen bij het raam. Want ze weten het: de muzikanten van Libertatis Primitiæ komen eraan.

Elk jaar trekken wij op eerste kerstdag, met een klein blazersensemble, eropuit om kerstliederen te spelen voor ouderen, eerst in Verpleeghuis De Plantage en vervolgens in het Gasthuis.

Dit jaarlijkse muzikale kerstcadeau begon ooit in 1962 in Verpleeghuis De Plantage. En vanaf 1964 werd het Gasthuis aan deze dierbare traditie toegevoegd. Eerst nog op het Asylplein, later verhuisde het optreden mee naar de locatie aan het Slagveld. En al die jaren bleef één ding hetzelfde: het warme welkom.

Bewoners zingen mee met "Er is een kindeke geboren op aard", en soms pinkt er iemand een traantje weg. Niet van verdriet, maar van herinnering. Want muziek raakt, verbindt, troost – zeker in deze tijd van het jaar.

Voor ons is dit misschien wel het meest waardevolle optreden van het jaar. Geen applaus, geen groot publiek. Want zo klein als het lijkt, zo groots is de betekenis. En dat maakt het bijzonder.

Hier in het Gasthuis herinneren we ons ieder jaar weer: muziek maken we niet alleen voor het publiek. We maken het voor elkaar.

HALTE 10: DE LIJNBAAN

Route: Loop van het "Catharina Gasthuis" richting De "lijnbaan", maak hierbij gebruik van de loopbrug. Klik **HIER** voor de routebeschrijving

Audio: Klik op het symbool hiernaast om het audiofragment te beluisteren!

Informatie:

En dan zijn we aangekomen op de Lijnbaan – een plek waar niet alleen muziek klinkt, maar ook zweetdruppels vallen. Want hier organiseren we jaarlijks onze befaamde sponsorloop. Muziek maken en optreden kost niet alleen toewijding, maar ook middelen. En dankzij acties zoals deze houden we de vereniging sterk, voor jong en oud.

Maar de Lijnbaan is ook de perfecte plek om stil te staan bij de kracht, discipline en het talent van een bijzonder deel van onze vereniging: de twirlers.

In 1970 begon het allemaal met een majorettekorps – bedoeld om meer kleur en beweging toe te voegen aan onze marsoptredens, net als overal in Nederland. Maar vanaf 1977 begon bij ons iets bijzonders: de ontwikkeling van majorettes naar twirlers. En vanaf dat moment... ging het snel.

Onze twirlers zijn atleten én artiesten. Ze combineren kracht, lenigheid, ritmegevoel en focus in shows die er moeiteloos uitzien – maar maanden training vragen. Of het nu gaat om solo's, duo's, teamroutines, danstwirl of strut – de inzet is altijd professioneel. En met resultaat:

- Europees kampioen majorette, niet één, maar twee keer.
- Een bronzen medaille op het EK Twirl in het Franse Lyon.
- En talloze solisten die de top 6 van Europa of zelfs de wereld bereikten.

Klik **hier** om de video over twirlen te bekijken!

Wist je dat twirlen een internationale sport is? Van Amerika tot Japan, van Italië tot Brielle. Ook hier werken onze twirlers elk jaar weer hard om zich te plaatsen voor het Nederlands Kampioenschap – en verder.

Twirlen is topsport. En dat maakt Libertatis Primitiæ meer dan alleen een muziekvereniging – we zijn een plek waar prestatie en plezier samenkomen, op het podium én daarbuiten.

HALTE 10: DE LIJNBAAN

Vervolg

En zo, nu lopen we terug richting de Geuzenstraat en daarmee zijn we aan het einde gekomen van onze route. We begonnen bij het hart van de vereniging en liepen langs diverse locaties die gerelateerd zijn aan Libertatis Primitiæ.

Maar waar we ook kwamen, één ding bleef hetzelfde: de muziek, de beweging – en de mensen die dat mogelijk maken. En jij? Jij was er vandaag gewoon bij. Niet als toeschouwer, maar als deel van deze verenigingsfamilie.

Dus trek dat uniform aan. Grijp je instrument, baton of vlag. Want de straat wacht. De stad luistert. En jij hoort erbij.

Route: Loop van de "Lijnbaan" weer richting de "Geuzenstraat" om bij het eindpunt van deze audiotour te komen.

Klik [**HIER**](#) voor de routebeschrijving

Libertatis Primitiæ

2025

